

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR; HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Ut a dollárokért

Debrecen, június 21.

Adatik tudtára mindenknek, hogy Károlyi Mihály gróf a nagy utazó tegnap immár másodsor utra kerekedett Amerikába, magával vitte a hét vezérét, hogy az amerikai magyarokon nagy nemzeti érvágást végezzen a második hazai tulipán-alap létesítésére. Együttal tudtul adatik mindazoknak, akiket illet és nem illet, hogy minden pártpolitikai utazó a saját pénzén, de nem a saját zsebére, hanem mások, az amerikai magyarok zsebére utazik. Hogyan jutnak ehhez a megtiszteltetéshez az amerikai magyarok, azt csak a nagy utazó és társai tudhatják, ha ugyan tudják, mert közönséges gondolkozással bajos megérteni, hogy az itthon folyó pártpolitikai harcokra az ellenzék hadikincstárához miért éppen az amerikai és miért nem a hazai föld határain belül toboroznak? A zseniális ötletben, hogy mi a ráció, ezt jóformán senki sem érti, de nem is szükséges érteni; elég leszögezni, hogy szükek a honi haza határai a pénzügyítésre s ha már olyan bőségesen keresnek ott túl a tengeren az aranymezőkkel ékes újvilágban az „ubi bene, ibi patria“ elvét követő magyarok, akik kivándoroltak; a méltányosság is azt sugalja, azoknak a gyapját kell megnyírni, hogy a gyapjuból szőtt kantussal az itthon élő kurucokat, akiket az „átkos“ kormány pörére vetkeztetett, a jövőendő választásokra föl lehessen ruházni.

Nem törődünk mi ezzel a nagy utazóval, resteljük azonban a művelt európai államok és népek előtt, hogy a magyar ellen-

zék az amerikai magyaroktól szedi a pénzt municióra a pártpolitikai harc viseléséhez, mert már a hazai föld határain belül kifogyott az arzenál s kifogyott a hitel. Egyáltalán restelni való, hogy Magyarországon már annyira leáldozott Károlyiék napja, hogy dollárokkal kell mécseseket gyujtani, hogy bevilágítva az ellenzék berkeibe, meg lehessen találni a pártot. Ennyire romlásnak indult itthon a magyar, hogy messze idegenben kell a magyarok segítségét kérni az ellenzéki szellem fölélesztésére? Hát ennyire lejárátták a vezérek Magyarországon a függetlenségi 48-as pártot? Ez annyira szomorú, ha már így van, hogy kár világgá kürtölni, még az Oceánon túlra is elvinni, kihíresztelni, hogy ott is tudják: mekkora a szegénység Magyarországon a kurucok között.

Soha se kellett a függetlenségieknek pártkassza, hogy a függetlenségi és 48-as zászlót győzelemre juttassák; Tisza István gróf emlékezetes választásán se volt a többségre került ellenzéknek pártkasszája. Bizott az ország közönségének tömege a vezérekben, a függetlenségi eszmékben s a párt programjában s oda állott pártkassza nélkül a kibontott zászló alá. De hogy szörnyen csalódott a vezérekben, az eszmékben és programban s minden bizalmát elvesztette, ez nem a pártkasszán mulott. Irányi Dániel, Simonyi Ernő s a régi pártvezérek idejében se volt a függetlenségi és 48-asoknak pártkasszájuk, míg ellenben a kormánypártnak akkor is volt, van és lesz is, mégis fényes győzelmeket arattak az eszmék igazságával, a lelkek őszinteségével, a szellem erejével, a zászlók tisztaságá-

val, csak hogy a győzelmet nem a hatalom elnyeréséért való árulásra, nem obstrukcióra, parlamenti ökölvadásra, Jerikó falait ostromló trombita, sip és dob harsonzatására használták föl, hanem a parlamenti tisztesség és rend lelkiismeretes betartása mellett az érvek fegyverével vívott küzdelemre.

Nem tudnak Károlyiék annyi pénzt hozni a dollárok világából, hogy a kiábrándult nemzetet itthon újra elkábítsák. A magyar választó közönség előtt örök példaként áll a mult, mely bő tapasztalatokkal meggyőzte a közvéleményt arról a nagy igazságról, hogy nem a vezényleti nyelv, nemzetiszinü zsinór s különféle közjogi vivmányok teszik erőssé, hatalmassá, boldoggá az országot, hanem a gazdasági jólét, a zavartalan munka, békés fejlődés, amelyre a mai kormány, a „megvásárolt“ nemzeti munkapárt s az egész ország „elfásult, labanc“ közönsége törekszik. A boldogsáért folyó küzdelemben minden magyar ember kiveszi a maga részét s hogy még se boldog, ez kívül álló okokban, vagy magukban az egyénekben keresendő, akik az elégedetlenséget lelkiük mélyén hordják, mint a keserü mandula magvába a keserűséget.

A nagy utazónak szerencsés utat kívánunk, hogy több millió dollárral térhesen haza. Sok jó korteslakoma, nemzeti kurucáldomás kerülne ki pár millió amerikai dollárból, amelyet itt a hazafias ellenállás és alkotmányt mentő, zarnok kormányt letipró s Károlyi Mihály grótot hatalomra emelő ellenzéki harc tüzeiben a jövő évben pokoli gyönyörrel koronákra lehetne váltani.

Irodalomtörténet

(Rövid fejezetek)

Irtta: Molnár Ferenc.

I.

1904 szeptember 6-án így szólt önmagához a magyar író:

— Valóban áldom a sorsomat, hogy magyarnak születtem s hogy Budapesten jöttem a világra. Mily érdemes város! Mennyi lázas fejlődés, mennyi izzóan érdekes élet, micsoda botrányok, mily romantika! Valóban arról regényciklust fogok írni. A regényciklus három kötetből fog állani. Az elsőnek az lesz a címe: Mammon.

Ebben meg fogom írni az én generációim gazdasági történetét: a pesti zsidókérdést, a házépítési krachot, a spekulációt, a panamát.

A másodiknak „Muzsa“ lesz a címe. Ebben megírom irodalmi és művészeti történetünket. A művészeket, akiknek a lelkiük elégett abban, hogy visszafelé nyolc generáció munkáját végezték el egy élet alatt.

A harmadiknak címe: „Világváros“ és ez lesz társadalmi életünk története: a zsurkok, a színházak, a bálók, az izzó, fényes élet...

Igen! Gyönyörű ciklus lesz! A három regény közös címe: Pest ifjúsága.

Igy szólt az író és hozzátette:

— Halhatatlan leszek.

II.

1904 november 17-én ezt rebegte maga elé az író:

— Minek ezt szétmázolni három kötetbe? Minek szószátyárkodni? és aztán ki vesz három könyvet Magyarországon? És ki tudja, hogy mialatt az első kettőt megírom, nem fejlődik-e izlésem annyira, hogy az egészet lenézem s harmadikhoz már elveszitem a kedvemet?

Egy kötetbe írom meg a témát, egyetlen nagy monumentális regénybe, zolai részletességgel, tolsztoji terjedelemben és mirbeaui szókimondással. És a címe ez lesz: Pest.

Megírom azt a nagy finisht, amit most lovagol Magyarországon, hogy utólerje a többi nációt, amely mögött elmarad. Egy nagy regényben. Harminc iv lesz. Huszonöt iv lesz. Husz iv lesz.

Igy szólt és hozzátéve:

— Híres leszek.

III.

1905 január hó 9-én így okoskodott az író:

— Könyvvel nem lehet pénzt keresni. És miért? utánozzam én Zólat, Tolsztojt, avagy Mirebaut? Minek diühöngjek? Az élet nem

komoly és Pailleronnak, a finom szatirikusnak volt igaza, mert kutyába vette. És kutyába veszi Bernhard Shaw, akit imádok. És Schnitzler is kutyába veszi, akit utálok.

És az igazi nagyság az, hogyha az ember ezt a hatalmas kérdést össze tudja szorítani egy finom egy felvonásos darabba, ahol a sorok közt minden megvan. Igen, én fogom megírni az egyfelvonásosok Paraszttbecsületjét, a félórás remekművet. A címe ez lesz: „Ifjúság“. És le fogják fordítani angolra, Franciaára, Németre.

Igy szólt és hozzátette:

— Pénzt fogok keresni.

IV.

1905 február 26-án ezt motyogta maga elé az író:

— Kétségbe vagyok esve. Ebben a hónapban négy tárcát kell írnom az újságomnak. Hármát már irtam, de ha ma nem írom meg a negyediket, elfogy az idő és elsején levonják az árát. És nincs témám!

Kiszáradt az agyam, üres a fejem, buta vagyok, mint egy Simplicissimus-alak. Mit csináljak?

Eh, mit, megírom azt a rongy egyfelvonásost tárcának... Azt hiszem: „Jegyzetek egy világvárosról“ jó cím lesz...

Igy szólt s hozzátette:

— Legalább nem fogják levonni.

Debrecen város csatornázása és a június 19-iki felhőszakadás

Az a katasztrófális jellegű felhőszakadás, mely városunk lakosságát s hó 19-én sújtotta, önkénytelenül kényszerít városi csatorna-rendszerünk tárgyilagossá bírálatára, hogy így rámutassak egyrészt a már előállott bajokra, azok orvoslására s rávezzem a város intéző köreit, hogy a testi jólétét és anyagi vagyonát féltő polgárok azon nyugodt tudattal legyenek eltelve a vezető férfiak iránt, amely tudatban fejlődhetik csak egy modern város polgársága anyagi és szellemi erőiben nagygyá és hatalmassá.

Kétségtelen, hogy a szóban levő csapadék méreteiben felülmulta az eddigieket, de kétségtelen az is, hogy csatorna-rendszerünknek építése nyomán sürin hangoztatott hiányai már, sajnos, most erősen igazolják azt, hogy egy ily nagy horderejű műszaki munkánál nem szabad bármiféle hivatalnak — legyen az miniszteri hivatal is — egyoldalú felfogásához alkalmazkodni. Nyilvános tervpályázatnak van csak az az egyedül biztos eredménye, hogy a műszaki kérdések minden irányban megvitattva és érvényesítve vannak, ez uton lehet egy műszaki kérdést a legegészségesebb módon megoldani.

A mi csatorna-tervünket a közegészségügyi mérnöki osztály készítette, bírálta fölül s építette. Így ehhez hozzászólása egy ily hatalommal szemben senkinek sem lehetett s a hálózatnak azt a szembetűnő hibáját, hogy a hálózatnak több mint kétharmad része legkisebb méretű csatorna, bár a munka során kifogásolva lett, nem igyekeztek javítani, sőt a gyűjtőcsatornáknak is ahelyett, hogy az esését növelték volna, a csatornák mélyebbre fektetésével az esési viszonyokon nem javíthattak. Így állhatott elő az a baj, hogy egy normális felhőszakadáskor a csatorna nem volt képes az esővizet levezetni, mert sem megfelelő esése, sem pedig elég nagy szelvényterülete nincsen.

Mikor csatornahálózatunk rendszerén ezt a hiányt a legnagyobb sajnálattal tapasztaljuk, épp ily sajnálattal konstatáljuk, hogy az egyetem területének csatornahálózatánál még nagyobb fokban követnek el ily hibát, amennyiben az egyetem területét a Bőszörményi-uton oly csatorna-rendszerrel látják el, amely tisztán a használati víz elvezetésére van méretezve s csupán 7—8 csatornaszemmel van a csatornamenti utterületen a csapadékvizet elvezetéséről gondoskodva.

Már pedig a szóban levő terület már ma is lakott terület s ide kerül még a három honvédkaszárnya, az egyetem kiépülésével par-

V.

1905 március 2-ikán így beszélt az író: Mégis igazam volt abban, hogy ez a téma nem tárcának val. Elmés, vidám csevegés kell a tárcába. Ami mondanivalóm Pest életéről, fejlődéséről van, azt megírom egy jó kemény cikkben. Sokan fognak magukra ismerni és a cikknek nagy hatása lesz.

Igy szól és hozzátette:

— Csak hogy van miről írnom.

VI.

1905 április 17-én éjjel után félegykor bejött a szerkesztő az író szobájába.

— Édesem — mondta neki — az a buta Zrinyi elfelejtett vicceket ékelni a Különfélék rovatába és hazament. Maga elmés ember, magától mindig telik egy bonmot. Kanyarintson egyet, de hamar, mert itt a szedő.

Az író, aki ép távozni készült, rövid habozás után visszaült az íróasztalához és a következő viccet írta le:

— Kolosszális — mondta a szerkesztő, mikor elolvasta — ön csak úgy az újjából rázza az elmésséget!

Azzal távozott.

— Most végre megírtam a témámat — sóhajtott az író és hozzátette:

— Csak hogy már hazamehetek.

cellázásra váró területek be fognak épülni, tehát gondoskodni kell föltétlenül rövid időn belül nemcsak a használati víz, de a csapadékvíz elvezetésére szolgáló csatornákról is, ha nem akarjuk azt, hogy az ott lakókat is az a sors érje, ami bennünket ért a felhőszakadás-kor, hogy házaikból ürge módra kellett menekülnünk. Ennek a területnek jelentékeny része ma is víz alatt áll s ez is igazolja, hogy a csapadékvíz elvezetéséről már most kell gondoskodni. Erre azonban a most épülő nagy költségű csatorna elégtelen s rövid idő alatt azon kényszerhelyzet előtt fog állani a város, hogy ott új csatornahálózatot kell építenie.

Az előbbi és ezen a tényen is okulva, már tisztán megállapítható, hogy a városnak más szakértőket is meg kellett volna ilyen nagy horderejű és fontos gazdasági s egészségügyi kérdésben hallgatni. Magának és polgárainak nagy anyagi hasznot biztosíthatott volna ez által és sok kellemetlenségtől óvta volna meg a város lakosságát.

E felhőszakadás azonban még egy más bajt is mosott nyilvánosságra és pedig azt, hogy a magántelkek csatornahálózat-építése nem lett eléggé ellenőrizve, mert ha azokat műszakilag helyesen építik, úgy a pincék és lakások előntése nem fordulhat elő.

De be nem látható veszedelem fenyeget még más oldalról is, mely a szóban levő felhőszakadás alkalmával már jóbármókként jelentkezett. Értem ez alatt városunk belterületén a járdáknak több helyen való beomlását, ha ezeket a burkolat-beszakadásokat figyelmezen megvizsgáljuk, kétségtelenül rá kell jönni arra, hogy ezen burkolat-süppedések oka az, hogy a régi csatornák bent hagyottak és nem tömődékeltettek el, holott ez, hivatkozva az ebben rejlő nagy veszedelmekre, javasolva volt a város közönségének. Mint jeleztem, a legutóbbi felhőszakadások mutatkozó járdasüppedések csak elenyészően kis mértékűek és igénytelenek a bekövetkező nagy anyagi károkat és személybiztonság veszedelmét okozó általános járdasüppedéseknek. — Miként a lapokban legutóbb olvashattuk, a párisi nagy katasztrófa alkalmából e metropolisban a kloakák rossz anyaga miatt világszerte óriási katasztrófák állottak elő, amelyek alig felbecsülhető anyagi károkat okoztak és amelyeknek nyomán több emberélet áldozata is járt. Nálunk a még csak két év óta elkészült csatornahálózat nyomán fönnmaradt és be nem tömődékelt régi csatorna a mostani két záporban oly burkolatbeomlást mutat, a mely biztos előjelül tekinthető egy a párisi nagy katasztrófiához arányosan álló beomlásoknak.

S mindez csak oktalan gazdálkodási szempontok következménye, mert költségkímélés szempontjából nem rendelte el a közgyűlés a régi csatornák betömődékeltetését s nem vette figyelembe, hogy ezzel szemben tetemesen nagyobb kiadásokat fog okozni a járdák beomlása.

Kérdezem: mi lesz pár év múlva, mikor a régi csatorna-anyagok romlásával és a város modern új burkolattal való ellátása után fognak ily süppedések előállni, amelyeknek helyreállítása nagy anyagi áldozatot fog követelni, amelyek nyomán balesetek, sőt életveszedelmek is járnak.

Kényelmes dolog ezeket a bajokat a rendkívül időjárásnak betudni és mint abnormális dolog felett, napirendre térni, ámde lelkiismeretes gondolkodás mellett lehetetlen aggodalom nélkül tekinteni a jövőbe, amikor a régi csatorna anyagának romlásával, a forgalom növekedésével ily bajok már kisebb esőzések alkalmával is napirenden levők lesznek. Ezen bajok előállhatásának gátat vetni, azokat megelőzni van hivatva a hivatása magaslatán álló vezetőség.

Mindenesetre csak azért szólalok fel, hogy minden bajból, veszedelemből le kell vonni a tanulságot és hogy felhívjam a város közönségének figyelmét arra, miszerint ilyen fontos műszaki kérdések megoldását a jövőben az eszmék megvitatására és tisztázására legalkalmasabb nyilvános tervpályázaton oldja meg, de legalább is önmagát fölülbíráló hivatalra egyedül azt ne bizza.

A már meglevő munkánál pedig ne garaszkodjon, hanem a közbiztonság és az előrelátó gazdálkodás vezesse a munka kivitelét.

Végül igazságérzetemből következtetőleg le kell szegznem azt a tényt, hogy mindezeket kellő időben, helyen és formában tudtommal jelezte a város főmérnöke, de legjobb akaratu figyelmeztetései, miként a jelen szomorú tényei igazolják, meghallgatásra nem találtak.

Sztankay F. Béla.

Tárgyalás a fölkelőkkel

A város védelme.

Durazzo, június 21. Miután a múlt éjszaka ismét lövések történtek és nem lehetett megállapítani a csendzavarókat, Kroon ör-nagy kihirdette a városban, hogy mindenkit, aki a városban lövéseket tesz, öt évi fogházzal fognak sújtani. A mai nap teljesen nyugodtan és incidens nélkül folyt le. A város képe normális. Ujabb meglepetéseknek elejét veendő, valamennyi veszélyeztetett ponton sáncokat és drótsövényeket csináltak, úgy, hogy az ellenség benyomulása a városba még meglepetésszerű támadás esetén is lehetetlen. A sáncokban mindenütt erős mirdita és malisz-szor őrségek vannak.

A fejedelem helyzete

Köln, június 21. A *Kölnische Zeitung* Durazzo-ba kiküldött tudósítója jelenti, hogy az ottani diplomáciai körök, valamint az ellenőrző bizottság tagjai azon a nézetben vannak, hogy a fejedelem pozíciója tarthatatlan, ha a nagyhatalmak sürgősen meg nem szerzik számára a pénzt, hogy kifizethesse a hozzá hű csapatok zsoldját és ha nem küldik el a megfelelő erejű nemzetközi csapatokat, hogy helyreállítsák megtépázott tekintélyét. — Ha mindezt a hatalmak nem teszik meg, akkor inkább tanácsolniok kellene a fejedelemnek, hogy utazzon el Durazzóból.

A fejedelem tárgyal a fölkelőkkel.

Páris, június 22. A *Matin* jól értesült durazzói forrásból jelenti, hogy Vilmos fejedelem fegyverszünetet kötött a fölkelőkkel, anélkül, hogy ezen szándékáról előzetesen értesítette volna a hollandi katonai missziót. A hollandi katonai missziót a fejedelem eljárása annyira megbántotta, hogy kormányuktól rögtön visszahívásukat kérték. Vilmos fejedelem ennek dacára megmarad szándéka mellett, sőt ma már el is küldte parlamentereit a fölkelőkhöz.

A *Matin* megjegyzi, hogy ezen hír hivatalosan még nem nyert megerősítést, de mindenesetre alkalmas arra, hogy a sajtó élénken foglalkozzék vele. Ezáltal megerősítést nyernek az utolsó napok ama hírei, hogy Vilmos fejedelem és a hollandi katonai misszió között nézeteltérések uralkodnak, amelyek még komplikáltabbá teszik az amugy is bonyolult helyzetet.

Bombázzák a fölkelőket.

Durazzo, június 21. Mult éjjel a *Hercegovina* hajó födéletén tüzérséggel, ismét kifutott a kikötőből és a Porta-Romana és Kavaja irányában levő fölkelők hadállásait bombázta.

Ausztria-Magyarország és Olaszország.

Róma, június 21. A *Tribuna* a durazzói osztrák-olasz surlódásoktól félti a hármasszövetséget magát és azt ajánlja, hogy mindkét felet meg kell szabadítani az albániai bilincsektől. A két hatalom diplomáciai képviselői a saját szakállukra folytatnak politikát, függetlenül a bécsi és a római kormány utasításaitól és ezzel a tragikomikus és kihívó

szinjátek
entente k
nyolodás
no márki
képviselő
Róma po
nak nem
hatalom
rontsa, h
bániának
ki kell z
folyást. I
casus be
ségnek n
ra nem k
együttm
letes lát
talmat, r
uszitani

Me

Ma
letére a
désüket.
Kazincz
adója G
mu adó
ny. törv
pénzügy
régí ga
gyalnak
A r
tők, ács
ját állap
Mír
hogy a
külvü p
seknél
alapul
évi cikl
és 1917
ra az a

A
zottság
zesse, a
s egyá
jórészt
vedelem
ma ebb
ber mo
meghoz
a szárn
pusztul
ságbán
A kisp
foglalk
ejtőbb
mely r
dó tár
zonyta
záruln
geket
Gazdá
nyezet
dagság
jain si

Itt
netes
nak ne
talános
az adó
bizotts
méltár
mult é
állapít
teher
ezért

szinjátékkal bőséges tápot adnak a hármastente kárörömének és egész Európa gyönyörödésének. Berchtold gróf és San Giuliano márki jól tenné, ha Albániába megbízható képviselőket küldene, akik tényleg Bécs és Róma politikáját követik. Ennek a politikának nem szabad abban állni, hogy az egyik hatalom befolyását szilárdítsa és a másikat rontsa, hanem arra kell irányulnia, hogy Albániának használjon, ahol most és a jövőben ki kell zárni minden osztrák vagy olasz befolyást. Minden más program vagy eljárás casus bellit teremtene, ami a hármastentésnek nem célja s amit Alaszország bizonyára nem kíván. Ezidőszert a két szövetséges együttműködése egyáltalán nem valami épületes látvány és esztelenség volna a két hatalmat, mint a viaskodó kakasokat egymásra uszítani a hármastente nagy gaudiumára.

Megkezdődött az adókvetés

A múlt évi adó az alap

Ma kezdték meg a Debrecen város területére alakított adókvető bizottságok működését. Az I. számú adókvető bizottságnak Kazinczy Gábor ny. táblabíró az elnöke, előadója Gál Miklós pénzügyi titkár. A II. számú adókvető bizottság elnöke Tatay Ferenc ny. törvényszéki bíró, előadója Szabó Lajos pénzügyi titkár. Az adókvető bizottságok a régi gazdasági tanintézet helyiségeiben tárgyalnak.

A mai első napon ablakosok, ablaktisztítók, ácsok, alkuszok, asztalosok stb-ek adóját állapították meg.

Mindkét bizottság tekintettel volt arra, hogy a gazdasági válság Debrecenben rendkívüli pusztításokat vitt végbe. Az adókvetésnél majd mindenütt a tavalyi adót vették alapul s ennek alapján vetették ki a három évi ciklusra az adót, mely így az 1915., 1916. és 1917. évekre állapítja meg az adóalanyokra az adót.

A tendenciának, amely az adókvető bizottságokat kell, hogy az adókvetésben vezesse, az, hogy Debrecen iparosai, kereskedői s egyáltalában minden foglalkozása egyénei jórészt alul vannak azon a nivón, amely jövedelemfelesleget jelent. A megélhetésért küzd ma ebben a városban mindenki s kevés ember mondhatja el magáról, hogy a küzdelme meghozza a tisztességes megélhetés eszközeit a számára. A kiséxisztenciák már régen elpusztultak ebben az iszonyatos, sorvasztó válságban, amely a debreceni piacon tombol. — A kiséxisztencia ugyyszólván tönkrement. A szabad foglalkozása egyének számára a legkétségbeesettebb helyzetet teremtette a pénztelenség, amely minden spekulációt megölt. A kereskedő társadalom máról holnapra, a teljes bizonytalanság kietlenségében él. Egymás után zárulnak le a boltok ajtói s a legerősebb cégeket is megrendítette a pénzügyi krízis. — Gazdáinkat a legsúlyosabb elemi csapások fenyegetik végpusztulással s a régi, híres gazdagsága Debrecen tönkrement vállalatok romjain sirja vissza az elmúlt idők.

Ilyen körülmények között, ebben a rettenetes helyzetben az adókvető bizottságoknak nem szabad érzéketlenül állniuk az általános nyomorúsággal szemben. Akik most az adókvételük enyhítése végett megjelentek a bizottságok előtt, százszor érdemesebbek a méltányosság gyakorlására, mint valaha. A múlt évi adókvétel, bármily méltányos alapon állapították is meg, nehéz és elviselhetetlen teher ma igen sok egzisztenciára nézve. Éppen ezért az adókvető bizottságokra vár, hogy

a polgárságot a legnagyobb kiméltre méltassák és roskadozó egzisztenciájára nem engedjék lesújtani az elbírhatatlan adókvétel bárdját.

Merénylet Rotschild Henry ellen

Rálőtt egy örvült

Páris, június 22. Henry Rotschildra, amikor az operai előadásról távozott és a boulevardon ment volt végig, a Rue de Caumartin sarkán egy ember revolvérrel kétszer rálőtt. Rotschildot az egyik golyó csipőn találta, de sebesülése nem súlyos. Rotschild azonnal lakására ment és állapota a golyó eltávolítása után kedvezőre fordult. A merénylet számos járókelő megtámadta és bántalmazta. — Végre rendőrök kiszabadították és az őrszobába vitték, ahol elmondta, hogy neve Proudhon, hatvan esztendő és járadékaiból él. — Régebben tejkereskedő volt, de különböző emberbaráti egyesületek által létesített ingyenes tejcarnokok tönkretették üzletét. Proudhon elmezavarodott ember benyomását teszi.

Páris, június 22. Rotschild Henry báró évekkal ezelőtt Párisnak ama kerületeiben, amelyekben a legszegényebb nép lakik, ingyen tejet kiosztó állomásokat létesített, ahol ezer meg ezer liter tejet adtak ingyen a szegényeknek. Proudhonnak, a merényletnek ebben a környékben nagy tejkereskedése volt és állítólag a Rotschild intézménye annyira ártott üzletének, hogy kénytelen volt feladni azt. — Észert az egész merénylet más világításba kerül, mert tápot ad annak a föltevésnek, hogy kétségbeesett vagy örvült ember boszujáról van szó. A merénylet öt lövést tett s ezek közül egy golyó talált. A golyó a csipőcsontot érte. Rotschildot egy szanatóriumba vitték, ahol a golyót kivették a sebből. A sebesült állapota kedvező.

Berlin, június 22. A Rotschild báró elleni merényletről jelentik még Párisból: Rotschild bárónak alapítványával, amelyet Párisban „egy csópp tej” néven ismernek, sok baja volt. A párisi tejkereskedők szindikátusa Rotschild ellen a párisi kereskedelmi törvényszéknél tisztességtelen verseny miatt följelentést tett, a bíróság azonban a báró javára döntött és kimondta, hogy teljesen önzetlenül emberbaráti intézményt létesített, tehát a keresetet elutasították. Nyeresége a bárónak egyáltalán nem volt az egész ügyön, sőt, csak legutóbb

Szajunk — egészségünk sirja?

Nagyon elterjedt, de téves nézet az, hogy a fogak odvasodása oly folyamat, melyhez csak a szájnak van köze és amely a legrosszabb esetben is csak egy fog elvesztésével végződik. Ez tévedés. Az újabb tudományos kutatások kiderítették azt a meglepő tény, hogy gyakran az odvas fogak okoznak rosszullétet, fejfájást, étvágytalanságot, emésztési zavarokat, a toroktáji mirigyek és a tüdő megbetegedését, szem- és fülbajokat, sőt vérmérgezést is.

Rázzon fel tehát ez a felfedezés mindenkit súlyos tévedéséből, aki talán még ma is azt hiszi, hogy a fogtisztogatás csak a fényezés és tisztaságszeretet egyik dícséretes szokása, de egyéb semmi és győzze meg róla azokat is, akik azt hiszik, hogy elégséges ha fogait egy kevés fogporral vagy fogpasztával felületesen megdörzsölgetik, hogy ez bizony korántsem elég. Az egész szájjureget naponta öblögetni kell fertőtlenítő szájvízzel (Odollal), amely az öblögetés után még órák múlva is hat. Aki az Odollt naponként következetesen használja, az mai tudásunk szerint a lehető legjobb szájjavulást gyakorolja.

tudta meg könyvelőségének jelentéséből, hogy a deficit fedezésére évenként több mint 200000 frankot kellett fizetnie. A párisi szegények azonban nagyon hálásak iránta, mert az ő általa alapított jótékony intézettől olcsó pénzért kitünő tejet kaptak.

Tegnap délelőtt megjelent a merénylet Proudton leánya Rotschild báró lakásán és kétségbeesetten zokogva fejezte ki sajnálatát és őszinte részvétét atyja merénylete miatt.

Azt hiszik, hogy Proudton a tejkereskedésében beállott veszteségek, amelyeket a Rotschild-féle jótékony intézménynek tulajdonít és amelyek a felesége bemozdása szerint több ezer frankra ruognak, annyira megviselték, hogy üldözési mániá tört ki rajta és örületében Rotschild bárót tekintette szerencsétlensége okozójának.

Csőd a Művészház ellen

300,000 korona passziva Fedezet: 27 korona

A budapesti törvényszék elrendelte a csődöt a Művészház (Művészeti egyesület) ellen, tömeggondnokká kinevezte dr. Luvrich István ügyvédet, aki szombaton lepecsételte a pénztárt és megához vette a könyveket.

Az elrendelt csőd folytán igen súlyos bizonytalanság támadhat, melyek egy a belügyminiszteriumot, mint a bíróságot is foglalkoztatni fogják. A passzívák ugyanis nem kevesebb, mint 330,000 koronára ruognak, mely horribilis összeggel szemben a tömeggondnok a pénztárban mindössze 27, azaz huszonhét koronát tudott lefoglalni. — Volna ugyan még valamelyes fedezet, de ennek felhajtása is csak peres uton lesz lehetséges. A Művészház ugyanis, mikor a Művészklubot megalakította, tíz évre szerződést kötött a klubbal, mely szerint a tagdíjak 75, illetve 50 százaléka a Művészházat illeti meg, hogy ily módon a hazardjátékra is berendezett klub legalább részben művészi célok szolgálatába legyen állítható. A klub azonban sehogyan sem ment s a Művészház vezetősége nemhogy behajtotta volna az egyesület részére a kikötött tagdíjakat, hanem — közgyűlési határozat ellenére — odaajándékozta azokat a klubnak, sőt utóbb egyáltalán lemondott szerződésben biztosított jogairól.

Általában az igazgatóság, melyből a művészellenes tendencia miatt a legelőkelőbb tagok már tavasszal kiléptek, a súlyos válság idején egészen önkényesen intézkedett. — Még az egyesület palotáját is úgy árverezteték el, hogy arról nemcsak a tagok, de még az egyesület felügyelő-bizottsága sem tudott. A palota 650.000 koronájába került az egyesületnek s a csendes árverésen Teleki Géza gróf, a Művészház elnöke vette meg 450.000 koronáért.

Az igazgatóságot még egy kellemetlen s is fenyegeti. Alig két hónapja ugyanis egyezséget kötött az igazgatóság Charles Rondeaux-val, a klub volt bérletjével, melynek értelmében kötelezte magát, hogy a tőle előlegül felvett 200.000 korona bérösszeget husz éven át évi részletekben, vagy egyszerre visszafizeti s addig is, míg az egész összeg letörlesztve nincs, évi 10.000 korona kamatot fizet. Az első részlet májusban esedékessé vált volna, de a Művészklub persze egy fillért sem volt képes fizetni, a másik aláíró pedig — a Művészház — most ment csődbe. Rondeaux, aki azon az állásponton áll, hogy az igazgatóságnak két hónappal ezelőtt, mikor vele az egyezséget kötötte, már tudnia kellett a csőd bekövetkezéséről, hír szerint bünvádi följelentést készül tenni az igazgatóság ellen.

Berson

Summisarok
a legjobb

A fischamendi katasztrófa

Az áldozatok temetése

A Fischamend környékén történt rettenetes légi katasztrófa kilenc áldozatának holtteste már fel van ravatalozva a kis községi temető halottas-házában. A levegő uralmáért folyó vértanu küzdelem legújabb áldozatai ott fekszenek egymás mellett a szűk kis halottaskamra padozatán. Középen fekszik Flatz főhadnagy és Puchta fregattkapitány. Puchtán tengerészeti uniformis van, egyik lábáról hiányzik a cipő, látni, hogy szét van zúzva a lába. Szemei, mint a borzalmas összeütközés valamennyi halottjéé, tágra nyitak. Flatz főhadnagyon is uniformis van, a többi hét áldozat megszűnését azonban teljesen csupasz és a legmegrázóbb látványt nyújtja. Az egyik testébe egy gondola-darab, a másikéba a repülőgép egy drótszála van befűródva.

A katasztrófa kilenc áldozatát a családtagok beleegyezésével közösen temetik el. Kedden délelőtt a holttesteket Fischamendből a bécsi központi temetőbe viszik és felravatalozzák. Weisskirchner dr. polgármester kezdeményezésére a város díszsírhelyet bocsátott rendelkezésükre. A temetés szerdán lesz a katonai kincstár költségén.

Stürgkh gróf miniszterelnök a következő táviratot intézte Krobotin hadügyminiszterhez:

„A fischamendi megrendítő gyászír hatása alatt kérem Excellenciádat, fogadja a szerencsétlenség alkalmából, mely a hedserget a legszebb reményekre jogosító annyi tehetséges tagjától fosztotta meg, a magam és a császári királyi kormány legbensőbb részvétét“.

Lelkészválasztás Vámospéresen

Bartha Dezső az új lelkész

Nagy érdeklődés előzte meg hónapok óta a mozgalmat, mely a szomszédos vámospécsi református egyház megüresedett lelkészi állásának betöltése körül kifejlődött. Összesen negyvenegy ifju lelkész és segédlelkész adta be pályázatát az üres lelkészi állásra. Csakhamar kialakultak a pártok, amelyek erős alkotmányos küzdelmet folytattak egymással.

A választás június 21-én, az elmúlt vasárnap folyt le Vámospéresen a délelőtti istentisztelet után a református templomban. Az esperesi hivatal Szabó Antal hajduszoboszlói lelkészt bízta meg a választás vezetésével, ki mint gyakorlott lelkész, a legnagyobb körültekintéssel, minden törvényes forma betartásával vezette a választást, különös tekintettel lévén arra, hogy a pártok között a viszony eléggé feszült volt. A választás tényleg a legszebb rendben folyt le, minden feltűnőbb rendezettség nélkül. A választók nagy csoportokban vonultak fel, úgy, hogy rövid pár óra alatt az egész szavazási eljárás lefolyt. A szavazás eredménye az lett, hogy Kovács József 69 szavazatával szemben, több mint 140 szónyi általános szótöbbséggel Bartha Dezső dunavécsési helyettes lelkész neve került ki győztesen az urnából.

Bartha Dezső városunk neveltje. Főiskolánk ifjúsága körében népszerűségnek örvendett s körülbelül egy fél esztendőig, mint segédlelkész működött a debreceni egyház szolgálatában is.

A magunk részéről is üdvözljük a győztes ifju lelkészt s a választókat, kik valóban érdemes és nagyrahitott ifju lelképásztort nyertek a Bartha Dezső személyében.

Mint értesülünk, az új segédlelkész még a nyár folyamán elfoglalja állomását. Remél-

hető ugyanis, hogy az ellenpárt tagjai a választás eredményében megnyugodnak s az egyház békéjét a mai időben gonosz divattá vált felebbezással s pereskedésekkel nem fogják megzavarni.

A közigazgatás reformja a közigazgatási bizottság előtt

A képviselőház közigazgatási és pénzügyi bizottsága ma délután tartott ülésén vette tárgyalás alá a közigazgatási reform javaslatokat. Az ülésen jelen voltak Tiszta István gróf miniszterelnök, Teleszky János pénzügy- és Sándor János belügyminiszter.

A javaslatot Rakovszky Iván ismertette és ajánlotta elfogadásra. A reform igen jó hatással lesz — mondta — a közigazgatásra és helyesebb, hogy a tisztviselő a kormánytól függjön, mint pártoktól és klikkektől.

Az előadó szavai után elhatározta a bizottság, hogy mind a három javaslat fölött általános vitát tart.

Beöthy László rámutat arra, hogy a javaslatokon két szempont vonul végig: egyik a gyakorlatiasság elve, a másik a tisztviselő érdekeinek szem előtt tartása és a tisztviselő egyenlősítése. A tisztviselőkre a VII. és VIII. fizetési osztálybeli fizetés lesz a normál típus, ami a lakbéren kívül 4000—5400 korona fizetést jelent, ami ha nem is fényes, de legalább nyugodt megélhetést ad. Fejlette a pragmatika és az új fegyelmi eljárás előnyeit.

Jakabffy Imre a javaslat mellett szólal föl s összehasonlításokkal mutatja ki a régi és új közötti nagy különbséget.

Simonsits Elemér és Czobor Péter szintén helyeslik a javaslat intencióit.

Rónay Jenőnek a kinevezés miatt vannak aggodalmai.

Khuen-Héderváry Károly gróf fölvilágosító szavakkal és magyarázatokkal tárja föl ez aggodalmak alaptalanságát.

Tiszta István gróf miniszterelnök: A mai társadalmi fejlődés szerint, amikor a tisztviselői pálya élethivatás és kenyérkereső pálya, nem úgy mint régen, amikor az tisztviselői foglalkás volt, természetes következmény volt ez a javaslat. Azok, akik azon a címen, hogy féltik a vármegye autonómiáját, támadják a javaslatot, leginkább olyanok, akik legelőször hangzották, hogy az egész vármegyei dolog csupa forma-játék.

A reformterv néhány intézkedése módosítja a hatásköröket, az önkormányzatot komolyabbá és hatékonyabbá teszi. Kéri a tagokat vegyenek részt a tárgyalásokon.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

Színház

A Városi Zenede évadzáró hangversenye

Szombaton este fejezte be a városi Zenede egy magas színvonalon álló hangversenye az évi vizsgálatait. Megszoktuk már, hogy a növendékeknél a tudatos, lelkiismeretes szaktanításnak eredményeit lássuk. Hozzáértők előtt ismeretes a debreceni Zenede kiváló tanári karának működése, ezért igazi műveltségzámába megy mindig a haladottabb tanítványok bemutatkozása. Nem a szokott vizsgai kép ez, mikor a technikai nehézségekkel küzdő gyermekek próbálkoznak lehetetlen feladatokkal, hanem a tudáshoz mért kivétel, melyben visszatükröződik a vezetés lelkiismeretessége és a tanítványt képessége egyaránt.

A zongora-tanszakot Kiss Jolán és Vajda Erzsébet képviselte szép sikerrel. A csellótanszaknak egy kiváló növendéke, Füredi László nemes stílussal, gyönyörű tónussal és kiegyenlített technikával játszotta Goltermann

h-moll hangversenyének egy tételét. Bach kettős hangversenyének minden szépségét érvényre juttatta Füredi Irén és Weisz József legmagasabb igényeket is kielégítő hegedűjátéka. Weisz József Wieuxtemps d-moll hangversenyének bravuros előadásával bámulatba ejtette a hallgatóságot. Érett felfogása, férfias erejű tónusa, kifogástalan technika egy fényes jövő perpektíváját mutatják már most is. Csiba Mici erős, egyenletes szopránját élvezettel hallgatták.

A sikerdus hangversenyt Mozart b-dur vonósnégyesének stílusos előadása fejezte be, melynek résztvevői (Weisz József, Liszt Nándor, Vajda Lajos és Füredi László) tanúságot tettek arról, hogy a kamarazenét is teljesen tanítják a városi Zenedében.

Egy joghallgató öngyilkossági kísérlete

Morfiummal megmérgezte magát

Tegnap délben tizenkét órakor sürgősen hívták Berencsy Zoltán dr. orvostanárt az Ajtó-utca 37. számú házhoz, ahol Kovássy Miklós 21 éves joghallgató öngyilkos szándékkal morfiumot ivott. Az orvos nyomban Jement a fiatalemberhez, aki eszméletlen állapotban feküdt szüleinek lakásán. Kovássy özszezsugorodó pupilláiról Berencsy dr. rögtön felismerte a morfium-mérgezést. Elsősorban gyomormosást alkalmazott, azután ellenszert adott be s nagymennyiségű feketekávéval italt vele. Az első segélynyújtás után az orvos saját kocsiján a kózkórházba vitte az öngyilkos-jelöltet Este tizenegy órára annyira jobban lett Kovássy Miklós, hogy szülei elszállíthatták lakásukra.

Kovássy az öngyilkossági kísérletnek okára vonatkozólag egy párbajjal kapcsolatos pénzügyi dolgot emlegetett. Ezt vallotta az inspekciós rendőrfogalmazónak is, aki őt kihallgatta.

A joghallgató az orvosnak elmondotta, hogy százkét centigram morfiumot vett be. A mérleghez úgy jutott hozzá, hogy náluk időzik egy gyógyszerész rokonuk, akinek mérleg-szekrényéből kivette a morfiumot. A mérleg mennyiségére nézve kérdést intéztünk Kovács László drhoz, aki ezt mondta:

— Képtelenségnek tartom, hogy Kovássy Miklós százkét centigram morfiumot vett be, mert ez tízszerese a halálos dózisnak. Egy ember halálának előidézéséhez legfeljebb tíztizenkét centigram morfium szükséges, tehát a joghallgató még ennyit sem vehetett be, mert különben lehetetlen lett volna megmen-teni.

Kovássy Miklós állapotában ma lényeges javulás állott be. Pár napon belül teljesen meggyógyul a halálba vágyó fiatalember.

Külsőleg és belsőleg egyaránt legbiztosabb hatású háziszser a

PALMA

Próbaüveg 40 fillér.

•• Kapható: ••

Dr. Szelényi Árpád

gyógyszerésznel

Debreczen, Plac-utca 30. sz.

HIREK

— **Lónyay Stefánia a királynál.** Bécsből táviratozzák: Lónyay Stefánia grófnét, aki vasárnap délelőtt Oroszvárról automobilon Bécsbe érkezett, délután egy órákor ő felsége Schönbrunnban hosszabb magánkihallgatáson fogadta. A kihallgatás után Lónyay grófné visszatért Oroszvárra.

— **A ceglédi képviselőválasztás.** Cegléd-ről táviratozzák: Károlyi Mihály grófot, a függetlenségi és negyvennyolcas párt jelöltjét ma reggel Cegléden egyhanguan megválasztották országgyűlési képviselővé.

— **A központi választmány jegyzői.** A polgármester e három albizottságban működő központi választmányhoz jegyzőkül Szabó Elek tb. tanácsnok, polgármesteri titkárt, Vársáry István dr. tb. tanácsnok jegyzőt és Zöld József jegyzőt nevezte ki, akik ma már letették a hivatalos esküt.

— **A pénzügyminiszter és az adóbehajtás.** Állandó gyakorlat, hogy a pénzügyminiszter minden évben június vége felé bizalmas körrendeletet bocsát ki az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben felhívja őket hogy az aratás után az adóbehajtásokat fokozott erővel eszközöljék. Illetékes információk szerint Teleszky János pénzügyminiszter a rossz gazdasági viszonyokra és a várható gyenge termésre való tekintettel elhatározta, hogy ezidén a bizalmas rendeletet nem adja ki, illetve az adóbehajtásokat a lehető legkíméletesebben fogja kezelni. Ez az elhatározás mindenesetre bizonyos könnyebb séget jelent az egész gazdátársadalomra nézve, s negatív jellegű segínynek tekinthető.

— **Uj kihágási bírák.** A városi tanács mai ülésén Rostás István rendőrfőkapitány előterjesztésére Vass János és Pethő Pál dr. rendőrfogalmazókat a kihágási bíráskodás hatastörvényével ruházta föl. A két fogalmazót Komlóssy Pál dr. rendőrfőkapitány mellé osztotta be a főkapitány.

— **Báró Suttner Berta meghalt.** Bécsből táviratozzák: Tegnap délelőtt fél tizenkét óra kor Sedltzgasse 7. szám alatt levő lakásán rövid betegeskedés után meghalt báró Suttner Berta, a Nobel-díjjal kitüntetett írónő, a világbéke ügyének egyik legszorgalmasabb hirdetője. A bárónő soványító kurát tartott és körülbelül három héttel ezelőtt megbetegedett. Halálós ágyánál csupán egyetlen rokona, sógornője volt jelen, báró Suttner Lujza. Halála után negyedórával érkezett oda Groller Balduin író, aki harminc éven át együtt fáradozott Suttner bárónővel a világbéke eszméjéért és most a bécsi nemzetközi világbéke-kongresszust készítette elő vele.

— **Uj lelkész Debrecenben.** Makkay Lajos, a Debrecenben létesítendő diakonisszaotthon megválasztott vezető-lelkésze, külföldi szaktanulmányutjáról hazaérkezett s működését most már Debrecenben megkezdte. Lakása -s hivatala egyelőre a kollégiumban van, amíg az egyik ispotályi épületet a diakonisszaképzés céljaira át nem alakítják.

— **A postapalota építése.** A legutóbbi közgyűlés fölött a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a postapalota ügyében olyan irányban kezdjen tárgyalásokat a kereskedelemügyi miniszter, hogy az új postapalotát ne a Piac-utcán, a mai postaépület telkén, hanem a város által kijelölt öt más helyen följárított telkek közül kiválasztandó egyik telken létesítsék az új épületet. A miniszter azonban mindezeidig nem válaszolt a fölterjesztésre, ezért ma újabb föliratot küldött a tanács a kereskedelemügyi miniszterhez, akitől a hely kérdésében tett fölterjesztésére választ kér s egyben bejelentette, hogy a hely kitűzésére újabb helyszíni szemlélet tüzött ki e hó 27-ére, szombatra, amikor kéri Kolozsváry Jenő miniszteri tanácsos kiküldését.

— **Orvosi kitüntetés.** — A hivatalos lap egyik közeli száma közli, hogy a kereskedelemügyi miniszter dr. Czákó Zsigmondot, a kitűnő nőgyógyászt a szülész és nőgyógyász betegségek Máv. orvosi tanácsadójának nevezte ki. Ez a kinevezés egy országos nevű debreceni nőgyógyász kitüntetése s bizonyára nagy örömet kelt a nagytiszteletben és közbecsülésben álló orvos ismerősei körében.

— **Városi képviselőválasztások Hajduszoboszlón.** Hajduszoboszlóról jelenti tudósítónk: A városi képviselőtestület tagjainak mandátuma felerészben lejárván, vasárnap nagy érdeklődés mellett történt meg a képviselőtestületi tagok választása. Több mint 1000 községi választó élt szavazati jogával. Különösen nagy érdeklődés mutatkozott az I., a VI. és a VII. kerületekben. Megválasztottak, képviselőtestületi tagokul, az I. kerületben: Bor János igazgató-tanító, Horogh Sándor, Lázár Antal, Zubó László, Szabó Sándor, Kiss Pál; a II. kerületben: G. Kiss Gábor, Magyar Mihály, K. Márton Lajos, Márton Mihály, Végh Lajos bodnár; a III. kerületben: Borbély Ferenc, Borbély Gábor, K. Tóth Sándor, Kovács Gábor, Kiss János, Hegedüs Lajos; a IV. kerületben: M. Tóth Bálint, M. Tóth Mihály, Béres János, B. Nagy Pál, T. Szabó Imre, Somogyi Mihály; az V. kerületben: Márton József, Lovas István, Gáti Sándor, Domokos Gábor, Kovács Lajos; a VI. kerületben: Hercegh Gábor, K. Szilágyi Kálmán; a VII. kerületben: Kerekes Kálmán, Nánási Sándor, Cseke Máté, Kátai István, ifjabb Jeges János, Gönczi Antal. A VI. kerületi választást, mint hírlik, megfelelőbbé ni készülnek különféle szabálytalanságok miatt.

— **A polgármesteri titkár szabadságon.** Szabó Elek tb. tanácsnok polgármesteri titkár ma megkezdte négy hétre terjedő szabadságát. Ez idő alatt Tatay Zoltán dr. aljegyző helyettesíti.

— **A hortobágyi halastó ügye.** Megirtuk, hogy a hortobágyi halastó létesítésével, és ama körülmény folytán, hogy arra kitűnő bérjárulatok érkeztek már be, változás állott be a csunaföldön tervezett öntözőtelep és mintagazdaság létesítése ügyében. E változások folytán újabb tárgyalások szükségére került föl, amelyeket Magoss György dr. ma egy a kulturmézőnői hivatalal, mint az ajánlatot tevő Haltenyész-társasággal meg is kezdett.

— **Blaschke nem zuhant le.** A fischamendi rettenetes katasztrófa első hírei arról szóltak, hogy az áldozatok között van Blaschke kapitány is és különösen az ő személyére vonatkozó részletek keltek nagy megdöbbenést és részvétet egész Magyarországon. Amilyen borzasztó, hogy ez a katasztrófa megtörtént és annyi kiváló katona életét vesztette, éppen olyan örömdetes, hogy Blaschke nincs az áldozatok között. Nem is repült fel. Neve tévesen került az összes bécsi és berlini esti lapokba is, valamint az első budapesti tudósításokba.

— **Bartha Miklós szobrát teleplezték.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Vasárnap délelőtt teleplezték le Bartha Miklós mellszobrát, melyet az István-ut és a Stefánia-ut sarkán levő tisztáson állítottak fel. Az ünneplő beszédet Holló Lajos dr. országgyűlési képviselő, a szoborbizottság elnöke mondta, aki beszédében Bartha Miklós érdemeit és kiváló publicista munkásságát méltatta. Földes Béla, Lovász Márton, Szatmári Mór beszéltek, végül Festetics Géza gróf alpolgármester vette át kegyeletes szavak kíséretében a szobrot a főváros gondozásába.

— **Feltűnő nyakkendők 1 koronáért kaphatók** Frank Testvéreknél, a megyeháza mellett.

— **A felhőszakadás pusztításai.** A három napos esőzés s különösen a pénteki nagy vihar és felhőszakadás a külső területeken is sok kárt okozott. Különösen sokat szenvedett a Nyilas-telep, amelyben mint egy nagy vízfogóban a lefolyást nem találó víztömeg magasra felgyülemlt s egy 164 méter hosszú és 80 méter széles, mély tavat alkotott. A mérnöki hivatal a máv gépjavitó-műhely szivattyujával látott hozzá a víztömeg eltávolításához, ami ma estig tartott. A munkálato- kat vezető Tikos Imre mérnök bejelentette, hogy a veszély nem mult el, mert újabb eső alkalmával a víz újra meggyülemlik s így szivattyúra ott állandóan szükség volna. A tanács megbizta őt, hogy a gépjavitó-műhely vezetőségével lépjen érintkezésbe, hogy szűk ség esetén a szivattyu rendelkezésre álljon.

Ugyancsak nagy károkat okozott a vízár a röldeken, így Szilcz Ferenc pallagi föld- jét is elöntötte és ott a vetésben okozott nagy károkat. A gázgyárból kiömlő víz az Epres- kerti gazdaságot öntötte el.

— **Zavaros a vízvezeték vize.** A rendőr- séghez igen sok panasz érkezett, hogy a víz- vezeték vize zavaros és hogy a javítási mun- kákat igen lassan csinálják, ami által sok za- var és baj áll elő. A tanács ma utasította Tü- dős Kálmán dr. főorvost, hogy a vizet vizs- gálja meg, hogy nem ártalmas-e. Haty Kál- mán vízügyfelügyelőt pedig, hogy hasson oda, hogy a vízvezeték munkálatok gyorsabban végeztessenek.

— **Orvosi kinevezés.** A tegnapi hivatalos lap közli, hogy dr. Nágel Sándor segédorvos- helyettes a XXV. sz. helyőrségi kórháztól tartalékos segédorvossá nevezték ki a 79-dik gyalogezredhez.

— **Tíz éves találkozó.** A debreceni felső kereskedelmi iskola 1903-4. tanévben érett- ségizett diákjai tegnap tíz éves találkozóra gyűltek össze Debrecenben. A találkozó a volt tanárok közül megjelentek dr. Szántó Sámuel, Fábán Lajos és Laboncz Mihály. A volt tanulóársak délben a Royalban ebédre jöttek össze, amelyen jelen voltak: Fodor Oszkár a „Pénzvilág“ szerkesztője és neje (Budapest), Deutsch Jenő nagykereskedő és neje (Debrecen), Flesch János főkönyvelő (Nádudvar), Kenyeres Kálmán földbirtokos (Debrecen), Fehér István főtisztviselő és neje (Debrecen), Pap Mihály főkönyvelő (Dorog), Mező Ármán fakereskedő (Debrecen), Szabó Máté kir. adóhivatalnok (Szoboszló), Fábán Lajos Máv. hivatalnok (Debrecen), Lefkovits Andor nagykereskedő (Nyiregyháza), Nagy Gyula kir. vámtiszt (Debrecen), Kerékgyártó István bankhivatalnok (Debrecen), Grosz Er- nő főkönyvelő (Nagykároly), Vajda Lajos az Általános Forgalmi Bank főkönyvelője (De- brecen).

— **A gazdasági bizottság ülése.** Debre- cen város gazdasági bizottsága vasárnap ülést tartott, amelyen több gazdasági ügyet tárgyaltak. A bizottság javasolja, hogy Fan- csovits Mátyás bérleti szerződés meghosz- szabbítás iránti kérése elutasítsák, java- solja, hogy néhai Hutflész Kázmér bérleti szerződése Simay Ferenc püspökladányi la- kosra átruháztassék, sőt javasolja Reitz Já- nos kir. főállatorvos indítványára, hogy írjon föl a tanács, hogy a debreceni gazdák igás állataikat a zárt Hortobágyról haza hozat- hassák.

KREUZKUT, FERDINANDKUT:
Biztos hashajtó hatása a bél- működés felizgatása nélkül elzsírosodásnál, gyomorbántalmaknál, aranyérmel

RUDOLFFORRÁS:
átható szer
hólyag-és vesebántalmaknál.
Köszvény, rheuma,
húgysavnál

MARIENBAD IVO-KURA
Tiszta és világos természetes föltés

AMBROSIUS- KUT:
EUROPA LEGVASTARTALMUBB FORRÁSA.
Sápkor, vészegénység.
Kiváló vérképző szer.
TERMÉSZETES
MARIENBADI KUTSÓ.
KUT-PASZTILLA

VILÁGGYÓGYHELY
MARIENBAD (Austria)

Tájékoztatók ásványvízkereskedésekben, gyógyszerárak és drogeriákban =

— **Felfüggesztett polgármester.** Szászvárosból jelentik: A város képviselőtestülete egyhangúlag elhatározta, hogy fegyelmi vizsgálatot indít Andre József polgármester és a tanácsstagok ellen. A polgármester hivatalától való felfüggesztésére vonatkozó indítványt csupán csekély szótöbbséggel vetették el. A fegyelmi vizsgálat oka, hogy a tanács a télen szabálytalanul, felülvizsgálat nélkül vette át a 21,000 korona költséggel épült parkerődtési gátat, amelyet az első nagyobb víz teljesen megromlott. A polgármester és a tisztviselők meggyőződtek ugyan arról, hogy a munkát hanyagul és meg nem felelően készítették el, mégis átvették a munkát és folyósították az érte járó pénzt. A polgármester és a tanácsstagok ellen észszerűtlen építkezés és túlköltségek miatt már folyamatban van egy fegyelmi eljárás.

— **A Vasutas Szövetség debreceni kerületének választmányi és kijelölő bizottsági tagjait az idő rövidsége miatt ezúton kérem fel, hogy a f. hó 23-án, kedden d. u. 5 órakor az otthon helyiségében megtartandó választmányi ülésen okvetlen megjelenni sziveskedjenek.** Nyíri Géza a Vasutas Szövetség debreceni kerületének id. elnöke a hivatalnokai szakcsoporthoz elnöke.

— **A homokkerti ref. Olvasó-Egylet jubileuma.** A homokkerti olvasó-kör július hó 5-én ünnepli fennállásának tíz éves évfordulóját. A jubileum ünnepes istentisztelettel kezdődik a homokkerti imaházban, amelyet János Zoltán lelkész tart. Ezután diszközgyűlés lesz egyesületi helyiségben, ahol a megnyitó beszédet Harsányi Gusztáv kassai kir. ítélőtáblai bíró mondja. Balla Ödönne urasszony alkalmi költeményt szaval. Szilágyi József egyesületi főjegyző felolvassa az egyesület tíz éves fennállásának történetét. Patay József egyesületi elnök záróbeszédet mond. Délután négy órakor nagy kabaré-előadás és este pedig reggelig tartó tánc lesz.

— **Másfélmillió család.** Krakóból táviratozzák: Rövid idő előtt Krakóban új posztó-nagykereskedés nyílt meg, amelynek tulajdonosaként Löbl, Pollák és Rössler céget irták ki a táblára. A cég számos bécsi és morvaországi, meg más posztógyártól nagymennyiségű árut kapott, összesen mintegy másfélmillió korona számlaértékben. A szállítócégek kérelmére most a bécsi hitelezői védőegylet az új posztókereskedőket a rendőrségnél család miatt följelentette. Az egyik cégtulajdonos, Pollák, megneszelte a bajt és megszökött, a másikat, Rösslert, sikerült elfogni. A boltban tartott házkutatásnál nem találtak se pénzt, se posztót: üres volt az egész bolt-helyiség.

— **Öngyilkos gazdálkodó.** Hajdusoboszlóról írja tudósítónk: Tóth László gazdálkodó vasárnap hajnalban borotvával elvágta a nyakát. Tettét a felesége vette észre, aki orvosi tanácsra bevitte férjét a debreceni kórházba. Tóth László öngyilkosságának oka ismeretlen. Levelet nem hagyott hátra s a rendőrség sem tudta kihallgatni, mivel a gazdálkodó öntudatlan állapotban fekszik.

— **Háztüznéző után a halálba.** Déváról jelentik: Uleszk Miklós régóta udvarolt Mikur Mártának és meg is kérte a kezét, de a leány szülei elleneztek a házasságot. Vasárnap délben Uleszk felöltözött ünneplőjébe és elment a leány szüleihez, hogy még egyszer megkérje tőlük a szerelmese kezét. A fiatal embert újra elutasították, mire a szerelmesek elhatározták, hogy meghalnak. Délután, amikor a szülei nem voltak otthon, mind a ketten felakasztották magukat. A leány is, a fiatal ember is meghalt.

— **Hadmentességi díj-kivetés.** A városi adóügyi osztály a következő tájékoztatást teszi közre: Hadmentességi díj alá tartozók figyelmébe! Felhívjuk azon egyének, kik a folyó évben a fősorozás alkalmával katonai szolgálat alól mentesítettek és had díjköteleseknek nyilvánítottak, hogy a városi adóhivatalnál I. em. 30. sz. szobában a hadmentességi díj nyilvántartónál saját érdekükben 8 nap alatt jelentkezzenek, mert különben hadmentességi adójuk hivatalból fog megállapítani, azonkívül a beszámítás mérvéhez képest a kirótt hadmentességi díj 3—6 szorosával fognak bírságotlítani.

— **A debreceni könyvnyomdászok nyári mulatsága.** A debreceni könyvnyomdászok június 28-án a Boeszkai-kertben egész napra terjedő társasjátékokkal, k a b a r é v a l, szerepentin és konfetti csatával, szépségverseny-nyel, táncsal egybekötött nyári mulatságot rendez, amelynek műsora a következő: Dél-előtt: 1. Távgyaloglás. Indulás reggel 5 órakor a Vilmos huszár-laktanyától. 2. Fogadtatása a távgyaloglóknak és díjkiosztás. 3. Különböző társasjátékok és díjkuglizás. Délután: 1. Anyám mosni jár. Komoly magánjelenet. Előadja: Szabó Mariska. 2. Jasszegény. Előadja: Pinczés István. 3. Faun. Páros jelenet. Előadja: Sterbinszky Lászlóné és Sándor Juliska. 4. Dalegyveleg. Előadja: Nagy Károly. 5. Kalandos férj. Vigjáték egy felvonásban. Előadja: Tóth Etele, Szabó Mariska, Juhász Rózsika, Pinczés István, Sipos János, Bartha József. 6. Magánjelenet. Előadja: Takács Erzsike. Szünet. 7. Magyar népdalok. Előadja: Balázs Sándor zenekisérettel. 8. Komikus jelenet. Előadja: Gál Gyula. 9. Férj és agglegény. Páros jelenet. Előadja: Szabó József és Szabó Péter. 10. Kuplék táncsal. Előadja: Nagy Károly. 11. Magánjelenet. Előadja: Sipos János. 12. Jelenet a talyigás életből. Előadja: Gál Gyula. 13. Két süket. Bohózat 1 felvonásban. Előadja: Olajos Mariska, Nagy Károly, Pinczés István, Szitó Sándor. 14. Kuplék. Előadja: Pinczés István. Műsor ára 50 fillér. A műsor megőrzendő és kívánatra előmutatandó. Műsor után tánc.

— **Inzultált budapesti nők.** Fiuméből táviratozzák: Szombaton érkeztek Fiuméba a budapesti női ipariskola tanulmányútra indult növendékei. A növendékek tanítónőikkel együtt mellükrön Budapest székesfőváros vörös-sárga-kék színű kokárdáját viselték, Budapest felirással. Megtekintették Fiume város nevezetességeit, vasárnap pedig átmentek a Fiumével összekötött, de már Horvátország-hoz tartozó Susákra, hogy megtekintsék a terzattói Frangepán-várat és a híres kegyhelyet. Susákon a kokárdás hölgyek elé állott néhány hangos horvát uri fiatal ember, akik horvátul kiabálva követelték, hogy a hölgyek vegyék le a mellükről a kokárdákat. A kiabálásra nagy népcsoport támadt. Az egyik kiálló horvát fiatal ember rendőrökért szaladt, akik aztán ráparancsoltak a hölgyekre, hogy a kokárdákat azonnal távolítsák el. A megszeppent leányok leszedték mellükről a főváros színes szalagjait, tanítónőik azonban vonakodtak engedelmessékedni. A fiatal emberek közül kettő hozzájuk ugrott és a tömeg gúnyos vigyorgása közben letépte a szalagokat.

— **Farkaskaland.** Nagyváradról jelenti tudósítónk: A bihari havasok között, a vadregényes Biharfüred-fürdő közelében veszedelmes kalandja volt a napokban két oláh napszámosnak. A hegyormon levő erdőben Onuc György és Popescu Juon napszámosok fát vágtak és amikor este hazatérőben voltak, a görög katolikus püspökség erdejéből, hirtelen két üvöltő farkas támadta meg őket. A napszámosok baltáikkal védekeztek az ordások ellen, amelyek közül sikerült az egyiket agyonverni, míg a másik megfutamodott. A két napszámos büszkén vitte a veszedelmes vadászászmányt Belényesre, ahol a nyáron elejtett ordas érthető szenzációt keltett.

APOLLO

Utolsó nap.

Ma, kedden délután 5 órakor félhelyárral, esti előadások 7 és 9 órakor.

PINTÉR IMRE és PARLAGI KORNÉLIA bucsufelvéptével

A pesti cselédek

Bohózatos operettszékcs 8 részben, ének és táncokkal.

Minden előadáshoz

MŰVÉSZ-EGYVELEG.

— **Tejszállítás a tüdőbetegeknek.** A debreceni tüdőbeteg gondozó intézetnek naponta 40 liter tejre van szüksége. Akik ennek szállítására vállalkoznak, ajánlataikat a kerületi munkásbiztosító pénztárhoz (Füvészkert-utca 12. sz. a.) f. hó 25-ig nyújtják be.

— **A betörő asszony az ügyészségen.** — Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy Simon Károlynét, aki Nagykárolyban betörést követett el, a debreceni rendőrség elfogta. Simonnét ma délelőtt a rendőrség átkísértette a királyi ügyészségre, amelynek indítványára Ujfalu József dr. vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte a betörő asszonyt.

— **Elegáns girardi-kalapok** Frank Testvéreknél a vármegyeháza mellett.

— **Betörő üldözés a kereskedelmi csarnokban.** Köstner József, a debreceni Kereskedelmi Csarnok főpincére az elmúlt héten arra a felfedezésre jutott, hogy trafik készletét valaki megdézsmálta. A lopás pénteken éjszaka megismétlődött, ezért szombaton elhatározta, hogy a tettest megleszi. Szobájának padlózatát behintette hamuval, hogy a betörő lábnyoma ott maradjon, ő pedig egy pincérel lesbeállott az Arany János-utcán. Éjjel egy órakor a pincér észrevette, hogy a csarnok egyik termében gyufától eredő világosság van. Lelkendezve futott Köstnerhez:

— Fent van a betörő!
A főpincér rendőrt sietett, majd értesítették a főkapitánysági ügyeletet, ahonnan Hortobágyi Ernő dr. inspekciós rendőrkapitány több rendőrrel a kereskedelmi csarnok épületébe sietett. Előre szeggett fegyverrel hatoltak be a helyiségekbe, azonban senkit sem találtak Átkutatták az egész környéket, de a betörőnek hire-hamva sem volt. Helyette a főpincér szobájában, a hamuban rengeteg lábnyomra bukkantak. Mára kiderült a rejtélyes eset. Az éjjel gyufát gyújtott, egy ügyvéd volt, aki a csarnokban felejtette esőernyőjét s ezért ment vissza. Aki pedig a Köstner trafikját lopkodta, egy elbocsátott hetes, akit most nyomoz a rendőrség.

— **Tennis-raketteket** szakszerűen javít és huroz Mentze Henrik Piac-u. 38. szám.

— **Elgázolt a vonat egy lovat.** Tegnap reggel a Nyirbátor felől Debrecenbe jövő személyvonat a Hajduböszörményi-ut mellett elgázolt és szétszakított egy lovat, amely a vágányok között legelt. Fél órai munkába került, míg a ló maradványait eltakarították a pályáról s csak azután folytathatta útját a vicinális.

— **A kofa balesete.** Végh Andrásné zöld-ségárus ma délután a Rákóczi-utcán egy pincébe hordta le az árut. Mikor fel akart jönni a pincéből, a legfelső lépcsőfokon megbotlott s lezuhant a mélységbe. Az esés következtében Végh Andrásné koponyarepedést szenvedett. Az előhívott mentők eszméletlen állapotban szállították be a kofát a városi kórházba. Állapota válságos.

— **Angol tennis-rakettek,** lapdák és teljes tennis-felszerelések a legnagyobb választék Mentze Henriknél, Piac-u. 38. szám.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Felmentett gyilkos leány.** Elberfeldről táviratozzák: Emlékezetes még az a szerelmi dráma, amely február 16-án történt Elberfeldben. Egy Wilden Brunhilda nevű fiatal, előkelő urileány, aki Nolden dr. ügyvédjelölt menyasszonya volt, revolverrel megölte Netelbeck dr. elberfeldi bírósági asszeszort, akivel viszonya volt. Az elberfeldi esküdttörvényszék most tartotta meg a végtárgyalást s tegnap reggel meglepő ítéletet hozott. E szerint Wilden Brunhildát és Nolder dr.-t, akit bünrészességgel és felbujtással vádoltak, felmentették. Az orvosszakértők ugyanis annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy Wilden Brunhilda nagyfokú hisztériában szenved és tetét a felindult lelki állapotban követte el. Maga az ügyész is ajánlotta az enyhítő körülmények figyelembe vételét.

Réz

a
sz
kő
gá
z
m
id

Kapható

LU

Szénsava

Vasas források
rületi gyógy-
rendszer idült
geségnél. súly
különbösen pec
m.) Allandó f
Könyves
Weber, E. (ve
szolgálat.

Elő- és
Böv. bb felvil
az uradalma

DON

Naperr

!! na

Üzem

1000 sz
1000 fi
1000 fé
1000 sz
Egyéb
dern k

HOFF

DEBR

Ez

hogy
elhely
böször
karék
a dr.
jegyző
helyis
d. u. fél
vános
2-a ér

Rézmészpor

a szőlő peronoszpóra biztos ellen-szere nem permetezéssel, hanem porozással kerül a levélzetre, jól tapad, könnyű kezelés. Esős nyáron a rézgálicos permetezést a gyakori esőzések miatt alkalmazni nem lehet, míg a „Rézmészpor“ épen az esős időben válik be legjobban.

Kapható Kontsek Gézánál, Kossuth-u.

LUBLÓFÜRDŐ

kiterjedt fenyveserdők között.

Szénsavas vasas (pezsgő) és moórfürdők.

Vasas források, fölötte dusak szénsavban, ivó- fürdő- és terüleli gyógymód. Kifűző hatású vérszegénység, az idegrendszer idült bántalmánál, szívbántalmánál, általános gyengeségnél, súlyos betegségek, testi és szellemi túlerőltetés után, különösen pedig női bajoknál. Pormentes, védett fekvés (550 m.) Állandó fürdőorvos Dr. Orffy Lajos budapesti nőorvos. Kényelmes modern lakások. A vendéglő illetve konyha Weber, E. vezetésére alatt áll. Finom konyha. Figyelmes kiszolgálás. — Fénzrendszer. — Posta- és távírdáallomás.

Elő- és utóidényben tetemes árkedvezmény.

Bőv. bb. felvilágosítással szolgál és képes prospektusokat küld az uradalmi fürdőgononoknál Lublófürdő (Szepesmegye.)

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

„ CZÉGNÉL „
DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Napernyők

Gyermekruhák

Harisnyák

Tricók

!! nagy választékban !!

Üzemnagypótlás folytán

nyomással:

1000 szines jomindőségű boríték K 3:60
1000 finom fehér boríték . . . „ 6:—
1000 félvü üzleti levélpapír . . . „ 7:—
1000 szines levelező-lap . . . „ 5:20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a nálunk kézizálogként elhelyezett 1 darab Hajduböszörményi Hitelbank és Takarékpénztári r.-t.-i részvény a dr. Galánffy János kir. közjegyző közbenjöttével intézeti helyiségünkben 1914 június hó 27-én d. u. fél 3 órakor megtartandó nyilvános árverésen a K. T. 306. §-a értelmében el fog adatni.

Bankegyesület R.-T.

875—1914. tksz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Derecskei Népbank r.-t. végrehajtónak Arany János és neje Csizmadia Zsuzsanna végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 154 korona tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a derecskei kir. járásbíróház területén levő, Derecske községben fekvő s a derecskei 277. sz. betéti A + 1. sorsz. 6027. hrsz. szántóra 194 koronában, a derecskei 278. sz. betéti A + 1. sorsz. 874. hrsz. szántóra 16 korona 50 fillérben; u. a. betéti A + 2. sorsz. 6028/1. hrsz. szántóra 77 koronában; a derecskei 2797. sz. betéti A. II. 1—2. sorsz. 3234., 10652. hrsz. kert és szántóra 165 koronában és a derecskei 2798. sz. betéti A + 1 sorsz. 10214. hrsz. szántóra 220 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi július hó 11. napján délelőtt 11 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket alá írni. (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§; 1908: XL. t.-c. 21. §)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígérést tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.)

Derecske, 1914. évi március hó 15. napján.

Fürt s. k., kir. jbiró.

1640—1913. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Fórián Albert s neje Rácz Lidia végrehajtóknak Farkas János és neje Keserő Zsófia végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 400 korona tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a pladányi kir. járásbíróház területén levő, Püspökladány községben fekvő s a püspökladányi 1534. sz. betétben A. I. 1. és 3—5. sor. 1236., 2880., 2879/2. hrszám a. beltelekben fekvő 935. öisz. ház és a nádaskertben fekvő szántóra, valamint 12/1001-ed rész nádas illetőségre 1025 korona kikiáltási árban elrendelte, még pedig az ingatlanok közül az A. I. 1. sorszám alatti rész Keserő Sándorné sz. Pötle Mária javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenn tartásával fog eladatni.

Az árverést 1914. évi július hó 15. napján délelőtt 11 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881: 60. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX. t.-c. 147., 150., 170. §§; 1908. XL. t.-c. 21. §)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígérést tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908. XLI. 25. §)

Püspökladány, 1914. évi május hó 4.

Kókay s. k., albíró.

az elasztikus
cipősarok

PALMA

figyelje
meg
TARTÓSSÁGÁT

ARANYÉREM WIEN 1912.

Ideggyöngye férfiak

egészségük helyreállítását előmozdíthatják, ha

Evaton-tablettákat

használnak. — Kérje az orvos vélemények gyűjteményét. Próba K 420, fél doboz K 10,—, egész doboz K 18,— utánvétellel vagy az összeg előzetes bektüldése ellenében. Cím:

ST. MARKUS-APOTHEKE

FABRIK PHARM. SPEZIALPRÄPARATE

WIEN, III., HAUPTSTRASSE 130.

Raktárak: Török József Budapest, VI., Király-utca 12, Hunnia-gyógyszertár Budapest, VII., Erzsébet-körut 56.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3. 10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért, színtag felöltőszövetet, turistalódent, selyemkarnam, női kosztüm szöveteket stb. gyári áronként, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvívó élvez, ha szövetüzletéjét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Ürjási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

1012. vh. 1914. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Freund Jenő debreczeni ügyvéd által képviselt Polgári Takarékszövetkezet végrehajtónak végrehajtást szenvedő elleni 1100 korona tőke, ennek 1913. év április hó 1. napjától járó 7% kamata és eddig összesen 216 korona 64 fillér perkölttség erejéig a debreczeni kir. járásbíróház 1913. V. 3295. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1913. évi május hó 29-én bíróság lefoglalt és 1418 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek, Debreczenben, Rákóczy-utca 8., Maróthy-u. 8., Móricz-telep Dobó-u. 8. sz. a leendő megtartására 1914. évi június hó 23. napjának d. e. 1/2 11 óráját tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, amennyiben időközben részfizetés történt, annak betudásával, a leg-többet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Debreczen, 1914 június hó 4-én.

Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 50 fillér, azontúl minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 L.

Vasárnap betűből szerdétől minden szó 10 fillér, apró hirdetések előre fizetendők.

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszörűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szövevényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Jellegés leveleket csakis kell igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Újság telefon száma: Szerkesztőség 3-39 Kiadóhivatal 3-39 és 18 Nyomda 18

Levelezés

Jellegés levélnél a hirdetés száma is kéréstik.

Házasság.
Református főmérnök, ki Németországban egy világcégnél egyhuzamban másfél évtized óta 6000 márka évi fixfizetéssel biztos állásban van, előkelő családból származik, a magyar nyelvet is bírja, házasságra lépni óhajt református vallású, lehetőleg földbirtokos családból származó urival. Csak komoly ajánlat vehető figyelembe. Kimerítő értesítést „Magyarbarát” címen szívesképp továbbít e lap kiadóhivatala.

Különte

Poloskairást
NANÁSSY ISTVÁN
legsikeresebben végzi a Máv. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végez. Levélbeli megrendeléseket kérem. Folyadék mérleg kapható. Postakert Gyártó utca 6.

Amit a költők megénekelnek,

a festők nemes színváltozatokban megfestenek... a pompás, dus és fényes haj... ezt elveszti, ha nem ápolja rendszeresen. Jogos a busulása, ha erre gondol. De ha Ön okos, úgy a logikus következtetéseket levonja s energikusan keresztülvitt hajápolásba kezd. Használjon

Dr. Dralle-féle nyírfa hajvizet

Meg fog lepődni a hatáson, amelyet evvel a legnemesebb alkatrészekből készült hajvízzel való bedörzsölés előidéz. Megifjodottnak érzi magát s valósággal érzi, hogy a haja felüdülni s életképebb lesz. Tegye meg hajával rendszeresen ezt a jótétet, tegye ezt meg saját java érdekében.

Kérjen kifejezetten Dr. Dralle-féle nyírfa vizet minden szakbavágó üzletben. K 250 és K 5.-
Dralle, Hamburg és Bodenbach a. E.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre
Konvertált jelzálogra 140 K
Hazai sorsjegyre . . . 90 »
Osztr. vörös kereszt s.j. 40 »
Olasz vörös kereszt s.j. 33 »
Erzsébet sorsjegyre . . . 7 »
József . . . 10 »
Bazilika . . . 20 »
Magy. vöröskereszt s.j. 22 »

A kölcsön apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy is a kölcsönt a teneti összegre felvesszük. Részletfizetésre vásárolt, de meg ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.

A Debreceni Közfizető Kölcsonintézet Részv. Társ. bankosztálya SIMONFFY-UTCA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1878.

Üzlet

TELI
holmik elrakásához nafta, lin, terpentin, rovarpor, dohánypor kapható a Deutsch üzletekben.

SZEVEDI PAPRIKA-
kőionlegességek óriási raktára I. INDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Falusy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.
Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Lakás

3 szobás urilakás a Széchenyikertben azonnal kiadó. Fémipariskola.

Eladó női divatruüzlet.

SZATMÁRNÉMETIBEN DEÁK-TÉR 28. SZ. A.

80 év óta fennálló s 28 év óta saját vezetésem alatt levő kitűnő forgalmu női divatruüzletemet családi körülményeim miatt eladni szándékozom. Komoly vevők értekezhetnek a tulajdonossal

özv. Andrassy Gábornénál.

Gyógy- és vizgyógyintézet

minden modern phisikai gyógyeszközökkel
EGGENBERG, :: GRAZ MELLETT.
Vezető- orvos Dr. Grossmann, volt egyet. segéd.

MAGYAR SZAB. PATKÓGYÁR R.-T. VIZVEZETÉKI ÉS CSATORNÁZÁSI OSZTÁLYA

DEBRECZEN, HID-UTCA 4.
Telefon 10-60

Vizvezeteki és egészségügyi berendezéseket legjobb kivitelben és kedvező feltételek mellett készítünk. Műszaki felvilágosításokat és költségvetéseket díjtalanul adunk.

Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság.

Felsőzugófürdő

Szepes megye. Vasutállomás Podolin (poprádvölgyi vasút). Kiterjedt fényesek, por- és szélmentes fűtés, 617 méter a tenger színe felett.

Kénes szénsavas hévforrások Radioaktiv

Kiváló gyógyhatású csusz-, kőszvény-, gyomor-, vese-, hólyagbántalmaknál, női bajok után visszamaradt izzádmányoknál és a légzőszervek megbetegedéseivel. — **Allandó fürdőorvos.** — Olesó száraz szobák, kitűnő konyha mérsékelt árákkal. Posta és telefon helyben. Prospektust küld és felvilágosítással szolgál az uradalmi igazgatóság.

!! TEJELADÁS !!

Sópusztán felállítandó 80-100 darabból álló tehénzetben októbertől termelendő tej megvételére ajánlatokat kér
Zlinszky János birtokos, Bpest, Lónyay-u. 13/a.

Ragyogó fehér a fehérnemű

— egy 1/2 órai főzés után —

Jótállás mellett ártalmatlan! Chor nélkül! Kefelés nélkül! — — Dörögölés nélkül!

„PERSIL” megkíméli a fehérneműt, azt kárában főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a szabadban fehérítetté volna. — — Gyár: **GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.**

Mindenütt kapható!

Villamos és Gáscsillár :::: Kölcsönostályt

honosítottunk meg, mely a mai naptól kezdve a naggyérdemű közönség szíves rendelkezésére áll. — **KÖLCSÖN ADUNK** mindennemű villamos és gáscsillárokat, asztali lámpákat igen csekély havi díjazás mellett. Érdeklődőknek szívesen szolgálunk díjmentes költségvetéssel. :::: Teljes tisztelettel

Magyar Fém- és Lámpa-árúgyár R.-t. raktára

Debreczen, Piac-utca 85. szám.
Telefon 227.

1003-1914. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. VI. 491/2. 1914. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Stochausen & Co. részére lakostól 173 korona 30 fillér tőke, ennek 1913. év május hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 134 korona 66 fillér perköltség erejéig 1914. évi május hó 12-én bíróság le- és felülfoglalt és 1700 koronára becsült pénztárgép, pénzszekrény és egyéb ingóságok **1914. évi június hó 23-án d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Sas-u. 4. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1914. évi június hó 8-án.

Lőrincz Endre, kir. bir. végrehajtó.

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ :: ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Piac-utca 26-28. sz.

Az új városi bérház fényesen berendezett légfűtéses szuterénhelyiségeiben. Szabad bemenet.

Minden társadalmi osztály részére megfelelő butorok !! !! !!

Szolid árak!
Kedvező fizetési feltételek!
Telefon: 968.

1087-1914. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. I. 247/2. 1914. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Friedrich Drasler bécsi cég részére lakostól 709 korona 70 fillér tőke, ennek 1914. év február hó 11. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 71 korona 85 fillér perköltség erejéig 1914. évi április hó 20-án bíróság felülfoglalt és 1560 koronára becsült pénzszekrény, különféle finom bürmunkákból álló ingóságok **1914. évi július hó 3-án délután 3/2 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Fűvészkert-utca 9. számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1914. évi június hó 19-én.

Lőrincz Endre, bírói kiküldött.